

FARSKÝ LIST

2014
ročník IX.

16.02.2014 Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

ÚVODNÍK

Či už sú to naši rodičia, učiteľ, tréner, hokejista, kňaz alebo niekto iný, radi napodobňujeme svojich hrdinov. Tak veľmi na nás zapôsobia, že takmer inštinktívne preberáme ich charakteristické črty. Preto sa mnohí ľudia obliekajú ako ich hrdinovia, sledujú v televízii každý ich krok alebo si kupujú plagáty či iné spomienkové predmety. Mnoho ľudských hrdinov športu prináša svetu i práve prebiehajúca zimná olympiáda v Soči. Kofkí sa tam urputne snažia aby niečo dokázali. Organizátori aj členovia národných výprav. Usilujme sa aj my kresťania, ktorí považujeme za najväčšieho hrdinu Ježiša Krista a chceme sa mu po všetkých stránkach podobať. Veď to je podstata evanjelia – byť ako Kristus! Ježiš však nie je náš jediný hrdina. Všetci máme svojich obľúbených svätcov. Ich život a diela nás veľmi ovplyvnili. Títo hrdinovia a hrdinky nám pomáhajú upriamiť zrak na Ježiša. Podnietili nás, aby sme žili svätý život a starali sa o slabých a bezbranných. Pre mňa je obľúbenou sväticou Panna Mária. Nielen jej život je nekonečným príkladom svätosti a viery. Ale i skúsenosti mnohých ľudí.

Istý muž vraví že mu Mária zachránila život. Narodil sa s chorobou, ktorá mu ohrozovala život. Lekári mu nedávali ani šesť mesiacov života. Matka sa však nevzdávala nádeje. Každý deň sa modlila k Panne Márii za jeho uzdravenie. Po 60 rokoch je živý dôkaz, že Panna Mária počuje a odpovedá na modlitby. Je živý dôkaz, že veľmi rada prednáša naše potreby Ježišovi, svojmu synovi, a prosí ho, aby nám pomohol. V roku Sedembolestnej Panny Márie i v roku rodiny my gréckokatolíci môžeme byť blízko nášho Krista. Nech nás Mária, sv. Jozef i svätci učia, ako nájsť Pána a čoraz viac sa mu podobať v každodennom živote! Ako povedal pápež František, všetci sme hriešnici, ale nech nik nie je skazený. A ako hriešnik z Božej milosti môžem byť aj ja každý deň v nejakom zmysle svätý, lebo ľutujem, prijímam odpustenie, prijímam Ježiša v Eucharistii, ako milovaný sa usilujem milovať... Takže nebojte sa, ak ste hriešnici – ste na najlepšej ceste k svätosti! Len aby sme neboli skazení, aby sme nemali záľubu v zle. Vytvoríme krásnu rodinu Cirkvi modlitbou i skutkami, zatahnime na hĺbinu podľa evanjelia a staňme sa aj my pre iných hrdinami dobra a lásky, ktorých môžu napodobňovať.

o. Rastislav (farár)

SV. LITURGIJA: ANTIFÓNÝ A HYMNUS

Antifóna (z gréckeho slova *antifonon* – protihlas, t.j. striedavé spievanie proti sebe stojacich zborov) vyjadruje striedavé spievanie žalmu alebo hymnu. Celkový zmysel antifón vytvárajú vybrané verše zo žalmu, pričom v antifónach hlavné miesto zaujíma chválibno – oslavný moment.

Antifóny boli prebraté zo starozákonnej synagógálnej bohoslužby, kde sa striedavo spievali žalmy. Cirkev nás cez spev žalmov vyzýva priniesť či vzdať chválu a poďakovanie Bohu – Stvoriteľovi. V prvých storočiach kresťanstva sa antifóny spievali pred začiatkom svätej liturgie, keď vchádzal biskup do chrámu. V štvrtom storočí sa antifóny stali súčasťou liturgie, čo sa rovnako rozšírilo na Východe i na Západe. Súčasnú antifóny v poriadku svätej liturgie pochádzajú zo 4.-5. storočia. V dnešnej podobe sa objavujú až na konci prvého tisícročia. Do 9. storočia sa v antifónach spievali celé žalmy, od tohto obdobia sa spievajú už iba vybrané verše žalmov.

V závislosti od dôležitosti cirkevného dňa v ročnom cykle rozoznávame v súčasnej liturgii tri druhy antifón. Menia sa podľa rôznych sviatkov, či sviatočných dní. **Predobrazujúce** antifóny tvoria verše zo 103. a 146. žalmu. Obsahujú vďakyvdanie Bohu za jeho prozreteľnú starostlivosť o svet a o človeka a tiež za všetky dobrodenia, preukázané ľudskému pokoleniu skrze Božieho Syna. Predobrazujúcimi sa volajú preto, lebo zobrazujú obraz Mesiáša prichádzajúceho na zem. **Blaženstvá** sa spievajú spoločne s predobrazujúcimi antifónami vo všetky nedele a tiež v ostatných dňoch týždňa, ak na tieto pripadne sviatok Bohorodičky alebo svätého s bdením, polyjelejom a veľkým slávoslovím, ďalej v dňoch predprazdenstva a poprazdenstva veľkých sviatkov liturgického roku a Kvetnej Triódy. Pod blaženstvami rozumieme evanjeliu reč Ježiša Krista na Hore, v ktorej rozvádza deväť základných evanjeliových čností, ktoré pripravujú človeka k duchovnej dokonalosti. **Každodenné** antifóny sa spievajú v pracovných dňoch týždňa (ak neprípadne nejaký sviatok). Prvú antifónu tvoria verše 92. žalmu, ktoré obsahujú výzvu k veriacim, aby priniesli Bohu úprimné pokánia za svoje hriechy. Druhá antifóna je zložená z veršov 93. žalmu, v ktorých žalmista ospevuje a velebí Boha ako Kráľa vesmíru a Zástancu vyvoleného národa. Tretia antifóna je zložená z veršov 95. žalmu a poukazuje na príchod Krista Spasiteľa na svet. **Sviatočné** antifóny sa spievajú na veľké Pánove sviatky (Povýšenie svätého Kríža, nedela Krista Kráľa, Narodenie Pána, Bohozjavenie, Stretnutie Pána, Kvetná nedela, Pascha, Svetlý týždeň, Nanebovstúpenie Pána, nedela Päťdesiatnice, sviatok Tela a Krvi Pána, Božské srdce Ježišovo, Premenenie Pána). Tieto antifóny sú zložené zo žalmov, ktoré svojimi myšlienkami a vyjadrením približujú tajomstvo uvedeného sviatku. Každý z týchto veršov tejto antifóny má refrén novozákonného obsahu. Každý verš tretej antifóny sa zakončuje spevom tropára daného sviatku a jednotlivé verše sa spievajú na melódiu tropára.

Spev antifón je striedavo prerušovaný malými ekténiami. Aj keď sú všetky antifóny zložené z mnohých žalmov, majú jednu spoločnú črtu – stávajú sa piesňami chvály, oslavy a úcty Bohu.

HYMNUS JEDNORODENÝ

Hymnus je oslavou Najsvätejšej Trojice. Aktuálne je to refrén po Sláva i Teraz druhej antifóny. Pôvodne to bol refrén tretej antifóny pre dni neslávnostné (dni podľa poriadku)

V liturgii sa vyskytuje od 6. storočia. Vznikol ako výsledok debát v Kňoštantinopole a je namierený proti bludu nestoriánov a monofyzitov, ktorí popierali Kristovo Božstvo. Nakoľko je plný teologických dogiem a právd, je súčasne oslavou Božskej i ľudskej prirodzenosti v Ježišovi Kristovi.

Historický vývoj spevu Jednorodný

8. st. 3 antifóny + 3. modlitby antifón (nie sú rovnaké)

1,3 antifóna: invokácie k Bohu Otcovi – štýl Starého zákona, biblická štruktúra

2 antifóna: je rozdielna, je podobná zaambónnej modlitbe

10.-11. st. Úvodné požehnanie (Požehnané kráľovstvo...)

- presun JEDNORODENÝ na verš 2. antifóny

- snaha o skrátenie úvodu do liturgie (skrátenie Enarxis)

od 11.st. vývoj ekténií a presun veľkej ekténií na súčasné miesto hneď po úvodnom zvolaní (požehnaní)

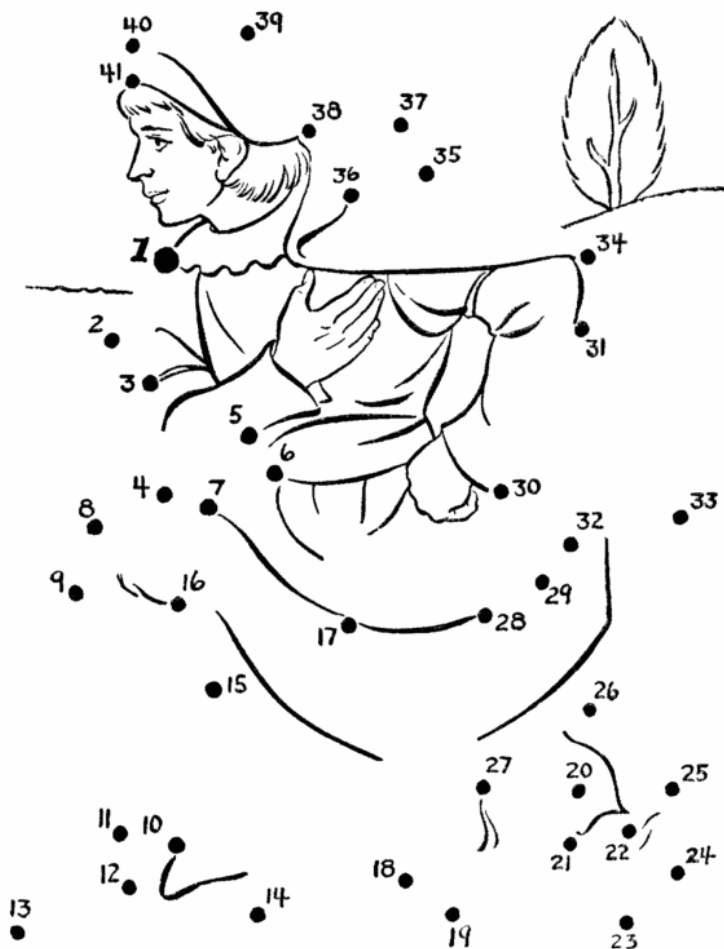
od 12.st. rozmach tropárov 3. antifóny, hlavne v kláštoroch

o. Martin (kaplán)

FARSKÉ OZNAMY

- ❖ V tomto roku rodiny putuje ikona sv. rodiny v každej farnosti, aj u nás po domoch kde sa má pri nej modliť celá rodina za zdravie, pokoj i porozumenie. Napísať sa môžete vzaďu na stolíku, ktorý týždeň ktorá rodina vezme ikonu k sebe domov.
- ❖ v nedeľu po sv. liturgii o 10:00 hod bude stretnutie prvoprijímajúcich detí a rodičov v pastoračnom centre našej farnosti
- ❖ pozývame všetkých veriacich vo štvrtky na *Farnosť dokorán* s hosťami a všetky deti na *stretkã* v pastoračnom centre každý piatok od 16:00 hod. a o 18:00 hod na sv. liturgiu s príhovorom pre deti
- ❖ prosíme o pomoc našim cirkevným školám formou zberu PET fliaš (v hre je multifunkčné ihriská príp. ich rekonštrukcia)
- ❖ v stredu 19.2.2014 o 17:00 hod. začne v našom chráme adorácia pred Eucharistiou spoločenstva Cenacolo za mladých ľudí závislých na drogách a 18:00 hod liturgia v jazyku slovenskom
- ❖ od pondelka 17.2.2014 začnú v našom chráme katechézy Neokatechumenátnej cesty vždy v pondelky a stredy o 19.00 hod.
- ❖ pozývame Vás na púť do Ríma v termíne 18.08 – 23.08.2014 v cene 200 € (doprava, 2x ubytovanie s raňajkami, poistenie, lístky na metro), záujemcovia sa môžu hlásiť na farskom úrade
- ❖ ponúkame nové CD Ľudmily Koščovej s názvom *Príd'*

Zábavné okienko-čo tak vytvoríť princa z rozprávky???

Obrázky a texty prevzaté, spracoval DS

Vydáva: Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža,
Prešov Sekčov, Ul. Martina Benku 7, 08001 Prešov

Internet: www.grkat-sekčov.sk

e-mail: presov.sekčov@grkatpo.sk

Tel: 051/7725540

Tlač: A-print, s.r.o., Reimanova 9, Prešov

Len pre vnútornú potrebu

Dobrovoľný príspevok: 0,10€

Neprešlo jazykovou úpravou